

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 88/2019-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. marca 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Jozefom Vaškom, Szakkayho 1, Košice, vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 7 CoE 86/2017-78 z 29. júna 2017 a takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] odmieta.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. decembra 2018 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou

namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 CoE 86/2017-78 z 29. júna 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia ako ručiteľia sa v notárskej zápisnici č. N 98/2007, Nz 38726/2007, NCIs 38442/2007 z 28. septembra 2007 (ďalej len „notárska zápisnica“) spísanej notárkou JUDr. Zuzanou Láncošovou zaviazali spoločne a nerozdielne splniť záväzok vyplývajúci zo zmluvy o pôžičke z 28. septembra 2007 (ďalej len „zmluva o pôžičke“) uzatvorenej medzi spoločnosťou [REDAKOVANÉ], ako veriteľom (ďalej aj „oprávnený“ alebo „veriteľ“) a spoločnosťou [REDAKOVANÉ] ako dlžníkom (ďalej len „dlžník“) v prípade, ak nedôjde k jej splneniu dlžníkom. Neoddeliteľnou súčasťou notárskej zápisnice je zmluva o pôžičke.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti ďalej vyplýva, že Okresný súd Košice I uznesením sp. zn. 32 R 3/2011 z 13. januára 2012 povolil reštrukturalizáciu dlžníka. Veriteľ si svoju pohľadávku voči dlžníkovi vzniknutú z titulu zmluvy o pôžičke do reštrukturalizácie neprihlásil. Okresný súd Košice I uznesením sp. zn. 32 R 3/2011 z 18. októbra 2012 potvrdil reštrukturalizačný plán dlžníka a reštrukturalizáciu ukončil.

4. Oprávnený 20. apríla 2016 podal na exekútorskom úrade súdneho exekútora JUDr. Mgr. Andreja Dembického návrh na vykonanie exekúcie proti sťažovateľom ako povinným o vymoženie dlžnej sumy vo výške 365 133,10 € s príslušenstvom. Exekučným titulom, na podklade ktorého je proti sťažovateľom vedená predmetná exekúcia, je notárska zápisnica.

5. Podaním z 20. júna 2016 sťažovatelia ako povinní podali návrh na odklad exekúcie a zároveň návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej

činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). V návrhu na zastavenie exekúcie sťažovateľa argumentovali tým, že vzhľadom na akcesorickú povahu ručenia, keď povinnosť ručiteľa vo vzťahu k povinnosti dlžníka má len subsidiárny charakter, ich záväzok ako ručiteľov voči veriteľovi zanikol spolu s hlavným záväzkom dlžníka voči veriteľovi, a to okamihom zastavenia reštrukturalizácie vedenej proti dlžníkovi, v rámci ktorej si veriteľ neprihlásil svoju pohľadávku voči dlžníkovi, čím mu s poukazom na § 122 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zaniklo právo vymáhať túto pohľadávku.

6. Okresný súd Košice II (ďalej len „okresný súd“) o návrhu sťažovateľov na zastavenie a odklad exekúcie rozhodol uznesením č. k. 48 Er 1935/2016-37 z 3. októbra 2016 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) tak, že návrh sťažovateľov ako povinných zamietol. Okresný súd v odôvodnení svojho uznesenia okrem iného uviedol:

«... hoci bola povolená reštrukturalizácia dlžníka, schválený reštrukturalizačný plán a následne aj bola reštrukturalizácia ukončená, zákon č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Z. o konkurze a reštrukturalizácii“) vo svojom §155 ods.6 stanovuje, že plánom zostávajú nedotknuté práva veriteľov domáhať sa uspokojenia ich pôvodných pohľadávok voči spoludlžníkom a ručiteľom dlžníka, ako aj práva veriteľov domáhať sa uspokojenia ich pôvodných zabezpečených pohľadávok z majetku tretích osôb. (Táto právna úprava bola platná i v dobe schválenia reštrukturalizačného plánu a ukončenia reštrukturalizácie dlžníka - 18.10.2012- pričom v tej dobe išlo konkrétne o ustanovenie § 155 ods.4 Z. o konkurze a reštrukturalizácii).

Je teda pravdou, že pokiaľ bol súdom potvrdený plán, tak podľa § 155 ods.2 Z. o konkurze a reštrukturalizácii, zverejnením tohto uznesenia o potvrdení plánu v Obchodnom vestníku zaniká právo veriteľov, ktorí riadne a včas podľa tohto zákona neprihlásili svoje pohľadávky, vymáhať tieto pohľadávky voči dlžníkovi, ako aj riadne a včas neprihlásené zabezpečovacie práva vzťahujúce sa na majetok dlžníka; čo platí rovnako aj pre podmienené pohľadávky, ktoré mali byť uplatnené prihláškou, no vzhľadom na to, že sa v tomto ustanovení hovorí o nevyožiteľnosti pohľadávky len voči dlžníkovi

a tiež vzhľadom na vyššie uvedené znenie §155 ods. 6, veriteľom nič nebráni domáhať sa uspokojenia svojich práv od ručiteľov, v tomto prípade od povinných v 1., 2., a 3. rade.»

7. Proti uzneseniu okresného súdu sťažovatelia podali odvolanie. Krajský súd o odvolaní sťažovateľov proti uzneseniu okresného súdu rozhodol napadnutým uznesením, ktorým uznesenie okresného súdu potvrdil a v odôvodnení ktorého v zásadnom uviedol:

„Potvrdenie plánu spôsobuje zánik vymáhateľnosti tých pohľadávok, ktoré si veritelia neprihlásili riadne a včas. Rovnaké účinky nastávajú aj voči podmieneným pohľadávkam, ktoré sa mali prihlásiť prihláškou a neboli prihlásené. Také isté právne postavenie majú aj tí veritelia, ktorí nepodali návrh na určenie popretej pohľadávky alebo tento návrh vzali späť (ust. § 125 ods. 5) alebo ich návrh na určenie pohľadávky bol zamietnutý. Zánik vymáhateľnosti znamená nemožnosť vymáhať pohľadávku na súde, ak už veriteľ má priznanú pohľadávku súdom nie je možné priznanú pohľadávku vymáhať v rámci exekučného konania. Zaniká aj právo vymáhať zabezpečovacie právo na majetok dlžníka, ak zabezpečovacie právo nebolo prihlásené riadne a včas. Keďže pohľadávka nezaniká, dlžník ju môže plniť a prijaté plnenie nie je bezdôvodným obohatením. Ak v pláne nie je výslovne stanovené inak, veriteľ si môže vymáhať pôvodnú pohľadávku, teda v pôvodnej výške voči spoludlžníkom a voči ručiteľom. Veriteľ si môže vymáhať svoju pohľadávku aj z majetku tretích osôb, ktorým tretie osoby zabezpečili toto právo. Veriteľ bude môcť tak postupovať vtedy, ak pohľadávka voči dlžníkovi bola zabezpečená záložným právom na základe záložnej zmluvy...

Vzhľadom na vyššie uvedené sa odvolací súd stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie, že oprávnenému ako veriteľovi nič nebráni domáhať sa uspokojenia svojho práva od ručiteľov dlžníka t.j. povinných v 1. až 3. rade a to aj napriek tomu, že oprávnený si svoju pohľadávku v reštrukturalizácii neprihlásil. Potvrdením reštrukturalizačného plánu sa totiž nevymáhateľným stal len záväzok voči spoločnosti [REDAKOVANÉ] ako dlžníkovi avšak nie voči jeho ručiteľom t.j. povinným. Nič na tom nemení ani akcesorický vzťah ručenia k hlavnému záväzku (ust. § 546 Občianskeho zákonníka), na ktorý poukazovali povinní v podanom odvolaní. V tejto súvislosti odvolací súd považuje odvolacie námietky povinných v 1. až 3. rade za neopodstatnené. Keďže v danom prípade odvolací súd nezistil žiadne dôvody, pre ktoré by mala byť exekúcia zastavená podľa ust. § 57 Exekučného

poriadku, potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o zamietnutí návrhu povinných v 1. až 3. rade na zastavenie exekúcie ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 CSP. “

8. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľa podaním z 29. septembra 2017 podali dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 5 ECdo 19/2018 z 26. septembra 2018 odmietol podľa § 447 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov.

9. Sťažovateľa tvrdia, že *„odvolací súd arbitrárne rozhodol o odvolaní sťažovateľov tým, že svoje právne závery riadne neodôvodnil.“*. Sťažovateľa v ústavnej sťažnosti zároveň zdôrazňujú, že *„odvolací súd dospel k záverom, ktoré úplne popierajú niektoré inštitúty občianskeho práva, ich účel a význam, najmä inštitút ručenia ako zabezpečovacieho prostriedku“*, k čomu v ústavnej sťažnosti uvádzajú, že *„ručenie má jednoznačne akcesoricky a subsidiárny charakter. Povinnosť ručiteľa plniť vzniká až vtedy, ak pohľadávku veriteľa neuspokojí dlžník. Veriteľ si teda nemôže vyberať, od koho bude splnenie pohľadávky požadovať, ale musí na jej splnenie v prvom rade vyzvať dlžníka. Až v prípade, že pohľadávku neuspokojí dlžník, nastupuje povinnosť splniť dlhu ručiteľa (podľa ust. § 548 ods. 1 Občianskeho zákonníka je ručiteľ povinný dlh splniť, ak ho nesplnil dlžník, hoci ho na to veriteľ písomne vyzval)... Ak teda neprihlásením pohľadávky do reštrukturalizácie zaniklo právo vymáhať pohľadávku od dlžníka, muselo logicky zaniknúť aj právo vymáhať ho od jeho ručiteľa (z dôvodu akcesority, pretože zabezpečovacie právo sleduje osud samotnej pohľadávky). Ak u dlžníka existuje dlh už len ako naturálna obligácia, nemôže naopak u ručiteľa existovať ešte ako riadny vymáhateľný záväzok (ako to tvrdí Krajský súd v Košiciach v odseku 28. na strane 6 odôvodnenia uznesenia). Podľa § 548 ods. 2 Občianskeho zákonníka môže ručiteľ proti veriteľovi uplatniť všetky námietky, ktoré by mal proti veriteľovi dlžník. Ak je teda pohľadávka voči dlžníkovi nevymáhateľná v exekučnom konaní, potom je z rovnakého dôvodu nevymáhateľná aj voči ručiteľovi.“*

10. Porušenie základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu sťažovateľa v ústavnej sťažnosti v zásade odôvodňujú tým, že „*Krajský súd v Košiciach svojou interpretáciou právnej normy (§ 155 ods. 2, ods. 4 ZKR a § 546 a nasl. Občianskeho zákonníka)*“ v napadnutom uznesení krajského súdu „*poprel účel a význam jednak reštrukturalizačného konania ako aj ručenia ako akcesorického záväzku.*“.

11. S odkazom na prezentovanú argumentáciu sťažovateľa ústavnému súdu navrhujú, aby nálezom vyslovil:

„Základné právo sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a z čl. 46 ods. 1 a z čl. 48 ods. 2 Ústavy SR Uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 7CoE/86/2017-78 zo dňa 29.júna 2017 porušené bolo.

Základné právo sťažovateľov vlastniť majetok vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a právo pokojne užívať svoj majetok vyplývajúce z čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 7CoE/86/2017-78 zo dňa 29.júna 2017 porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach č.k. 7CoE/86/2017-78 zo dňa 29.júna 2017 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Krajský súd v Prešove je povinný sťažovateľke uhradiť trovy konania vo výške 390,50 Eur do 15 dní od doručenia nálezu na účet jej právneho zástupcu.“

II.

12. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti, ktorá bola doručená ústavnému súdu 5. decembra 2018 postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde

14. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

15. Ústavný súd podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu.

17. Podľa čl. 20 ods. 1 prvej vety ústavy každý má právo vlastníť majetok.

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky

19. Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

21. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu

22. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

23. V nadväznosti na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014).

24. Z doložky právoplatnosti a vykonateľnosti vyznačenej na napadnutom uznesení krajského súdu vyplýva, že napadnuté uznesenie krajského súdu č. k. 7 CoE 86/2017-78 z 29. júna 2017 nadobudlo právoplatnosť 19. septembra 2017.

25. Sťažovatelia proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podaním z 29. septembra 2017 podali dovolanie, v nadväznosti na čo odvíjajú lehotu na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu krajského súdu odo dňa právoplatnosti uznesenia najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľov proti tomuto uzneseniu krajského súdu, t. j. od 25. októbra 2018.

26. V právnej vete nálezu sp. zn. III. ÚS 674/2014 (rozhodnutie č. 61/2014, Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky) ústavný súd uviedol: „V prípadoch uplatnenia dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku spôsobilého zabezpečiť ochranu práv sťažovateľa, následne však odmietnutého dovolacím súdom pre neprípustnosť je lehota na podanie sťažnosti ustanovená § 53 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu. To však neplatí v prípadoch, v ktorých je neprípustnosť dovolania daná *ex lege* (napr. správne súdnictvo), kde dovolanie nemožno považovať za účinný prostriedok nápravy.“

27. Podľa § 202 ods. 4 Exekučného poriadku (účinného od 1. apríla 2017) dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné.

28. Ústavný súd konštatuje, že v danom prípade nemôže vysloviť záver o splnení podmienky stanovenej § 124 zákona o ústavnom súde, teda že ústavná sťažnosť proti napadnutému uzneseniu krajského súdu bola podaná včas, z dôvodu, že v danom prípade neexistuje ani teoretická zákonná možnosť prípustnosti dovolania, ktoré bolo podané proti napadnutému uzneseniu krajského súdu. V predmetnej veci bola prípustnosť dovolania *ex lege* vylúčená priamo § 202 ods. 4 Exekučného poriadku.

29. S poukazom na uvedené tak v okolnostiach daného prípadu nemožno dovolanie považovať za účinný prostriedok nápravy slúžiaci ochrane práv sťažovateľov zaručených im ústavou, v dôsledku čoho lehotu na podanie ústavnej sťažnosti nemožno odvíjať od právoplatnosti dovolacieho rozhodnutia, ale od právoplatnosti napadnutého uznesenia krajského súdu, čo má za následok skutočnosť, že ústavná sťažnosť podaná sťažovateľmi bola podaná oneskorene.

30. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu krajského súdu pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu v súlade s § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu

31. Podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 39 musí obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, ak ide o fyzickú osobu, identifikačné číslo navrhovateľa, ak ide o právnickú

osobu, bydlisko alebo sídlo navrhovateľa, označenie subjektu, proti ktorému návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

32. Podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí na začatie konania podľa § 43 obsahovať

- a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody,
- b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody,
- c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí,
- d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľ k ústavnej sťažnosti musí pripojiť aj kópiu právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

33. Bez potreby bližších doktrinálnych záverov k označenému ústavnému právu sťažovateľov je potrebné konštatovať, že ústavná sťažnosť nie je argumentačne koncipovaná tak, aby sa z nej dalo vyvodiť, aké závery napadnutého uznesenia krajského súdu mali poškodiť sťažovateľov na ich základnom práve podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

33.1 V ústavnej sťažnosti absentuje minimálna argumentácia, relevantné námietky a prezentovanie súvislostí týkajúcich sa porušenia už uvedeného ústavného práva vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu.

33.2 Odôvodnenie návrhu je pritom podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde zákonom danou podmienkou konania pred ústavným súdom. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane konštatoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 43 ods. 1 a § 123 ods. 1) vyplýva, že sťažovatelia musia označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáhajú, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musia ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08,

IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

34. V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavný súd pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). V tejto spojitosti ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

35. Ústavný súd dodáva, že podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak má návrh na začatie konania uvedený v § 42 ods. 2 písm. f), g), i) až l), n), q), r) a w) odstrániteľné nedostatky, môže ústavný súd vyzvať navrhovateľa, aby v určenej lehote tieto nedostatky odstránil. Ak účastník konania v určenej lehote nedostatky neodstráni, ústavný súd návrh na začatie konania odmietne. Na nedostatky návrhu na začatie konania uvedeného v § 42 ods. 2 písm. a) až e), h), m), o), p) a s) až v) ústavný súd navrhovateľa neupozorňuje.

35.1 V okolnostiach daného prípadu ústavný súd vzhľadom na nedostatok obsahových náležitostí ústavnej sťažnosti nevyzval sťažovateľov na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti spočívajúcich najmä v jej nedostatočnom odôvodnení.

36. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov „na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ ústavný súd uvádza, že sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú porušenie označeného základného práva napadnutým uznesením krajského súdu. Ústavný súd konštatuje, že základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže byť vzhľadom na jeho obsah porušené len postupom súdu, a nie samotným rozhodnutím súdu.

36.1 Ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoj právny názor tvoriaci súčasť jeho ustálenej judikatúry (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04), podľa ktorého ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť ústavnému súdu došla, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť v zásade odmieta ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde]. Tento právny názor ústavného súdu akceptuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva [pozri napr. rozhodnutie vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 16970/05 (IV. ÚS 237/09, m. m. II. ÚS 290/09, IV. ÚS 42/2010 atď.)].

36.2 Bez ohľadu na zrejмый nedostatok obsahových náležitostí ústavnej sťažnosti aj v tejto jej časti ústavný súd konštatuje, že v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu, t. j. 5. decembra 2018, súdne konanie vedené na krajskom súde už bolo právoplatne skončené, v dôsledku čoho k namietanému porušovaniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského nemohlo dochádzať.

36.3 Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľov v časti smerujúcej proti postupu krajského súdu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť aj bez jej ďalšieho vecného prieskumu (obdobne pozri IV. ÚS 189/2013, III. ÚS 350/2017).

37. Nad rámec vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd uvádza, že aj v tejto časti s poukazom na už uvedené skutočnosti v odôvodnení tohto rozhodnutia (body 22 – 30 odôvodnenia) by aj dostatočne odôvodnenú ústavnú sťažnosť sťažovateľov ústavný súd musel odmietnuť v súlade s § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

38. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov uplatnenými v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. marca 2019